

ОЦІНКА СПРИЯТЛИВОСТІ СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ ДЛЯ ВХОДЖЕННЯ ТНК ЗА МІЖНАРОДНИМИ РЕЙТИНГАМИ

The analysis of the investment attractiveness of a country is used to make a decision on investing in a country and for TNC's to enter the foreign market. Global ratings are used for objective market research of the recipient country, and characterize the economic, social, legal environment of the country.

На сучасному етапі світових економічних відносин всі країни мають за мету залучити іноземний капітал в національну економіку, впустивши на ринок іноземні транснаціональні компанії. Через світову конкуренцію за іноземний капітал та надання інвесторами переваг іншим державам завжди існують країни, в яких прослідковується дефіцит іноземних інвестиційних ресурсів. Основною причиною може бути недостатня зацікавленість іноземних інвесторів в розміщенні виробничих потужностей на території цих країн через негативний інвестиційний клімат держави.

Формулу інвестиційного клімату можна розуміти наступним чином: іноземний інвестор аналізує потенціал ведення підприємницької діяльності на ринку країни та перспективи отримання прибутку, враховуючи всі ризики, з якими існує перспектива зіштовхнутися на ринку країни-реципієнта. Якщо переважають позитивні перспективи, то клімат можна вважати сприятливим. Інвестиційний клімат країни прийнято оцінювати наступним чином: сприятливий, несприятливий, нейтральний.

Інвестиційний клімат для транснаціональних корпорацій формується сукупністю факторів, що пришвидшують або гальмують надходження ІІІ в країну та вхід ТНК на ринок країни. Для оцінки сприятливості інвестиційного клімату України оцінюються ризики економічного, правового, соціального та організаційного середовища. На основі оцінки

цих факторів складаються міжнародні рейтинги, які є засадою прийняття рішень про вихід ТНК на ринок країни та інвестування в неї.

Фундаментальними рейтингами є рейтинг глобальної конкурентоспроможності, рейтинг за індексом економічної свободи, рейтинг за індексом легкості ведення бізнесу, рейтинг інвестиційної привабливості. Місце України в цих рейтингах є підтвердженням існування негативних факторів середовища країни. Україна в 2019 році в рейтингу глобальної конкурентоспроможності зайняла 85 місце, найслабкішими місцями України стали: корупція, довгострокове бачення уряду та стабільність політики, захист прав власності і інтелектуальної власності, кредитування малого та середнього бізнесу.

В рейтингу за індексом економічної свободи Україна зайняла 147 місце, увійшовши до групи країн, що мають переважно невелику економіку. Причинами отримання Україною низьких балів є перебільшене регулювання з боку держави банківської системи країни та фінансового ринку, лобіювання національних підприємств, перешкоди для ведення діяльності іноземних фінансових інститутів, недостатній рівень розвитку фінансового ринку, наявність проблемних активів в банківській системі України.

Особливо важливим для ТНК є рейтинг за індексом легкості ведення бізнесу. При складанні індексу враховуються фактори, що впливають на розвиток і діяльність малих та середніх підприємств протягом всього циклу існування компанії. Україна посіла 64 місце. За 2019 рік серед змін в Україні були виділені лише позитивні: Україна упорядкувала справу із оформленням дозволів на будівництво, був зменшений внесок за будівництво до Київської міської ради, було спрощено процес отримання електроенергії, покращено надійність електропостачання та запроваджено механізм компенсації відключення, було спрощено реєстрацію майна шляхом підвищення прозорості системи землеустрою, кредитування стало простішим, створено новий Національний реєстр

кредитів у Національному банку України, спрошено вимоги до сертифікації автозапчастин. Цінними для іноземного інвестора стали зміни, що пов'язані з посиленням заходів щодо захисту інвесторів.

Рейтинг інвестиційної привабливості також є надважливим. Позиція України є заслабкою для країни, що прагне активно залучати іноземні інвестиції, оскільки аналізуючи рейтинги, інвестор вбачає великі ризики для інвестування в країну. Найбільшими проблемами для України є державний борг, рівень корупції, високі темпи інфляції, політична нестабільність, перебільшений контроль влади над підприємницькою діяльністю. Сильні сторони не здатні перекрити слабкі, тому Україна залишається недостатньо привабливою країною для іноземного інвестора.

Отже, аналізуючи результати глобальних рейтингів, можна зробити висновок, що середовище України в 2019 році було несприятливим для входження на нього ТНК. Приймаючи до уваги погіршення ситуації на ринку України через пандемію в 2020 році, падіння економіки, можна зробити висновки, що позиції країни в рейтингах впали та не стали привабливішими для іноземного інвестора.

Науковий керівник: д.е.н, професор, Жаворонкова Г.В.